

Modelleret iltsvind i indre danske farvande

Lars Jonasson^{1,2}, Niels K. Højerslev², Zhenwen Wan¹ and Jun She¹

1. Danmarks Meteorologiske Institut
2. Københavns universitet, Niels Bohr Institut

Oktober 22, 2010

Plötsligt dog fiskarna

Fiskarna dog av syrebrist

Brist på syre var anledningen till att fiskarna dog enligt biologer på plats. Under ebb så blev vattnet isolerat och fisken kunde inte ta sig ut i Mexikanska gulfen. Därför dog de plötsligt. Om BP:s oljeutsläpp påverkat händelserna är oklart men liknande fall har dykt upp längst kusten.

Extrem fiskdöd

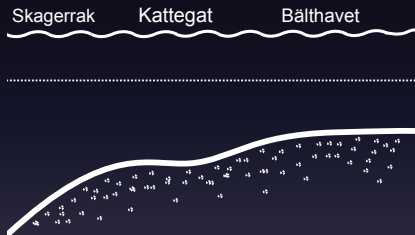
Det här är ett extremt fall av fiskdöd. Det finns många olika sorter där också* – säger Billy Nungesser, lokal företrädare, till Wwltv.com.

► Den här bilden togs i Bayou Chaland, vid Mississippi-flodens delta. Hundratusentals fiskar låg flytande på vattenytan.

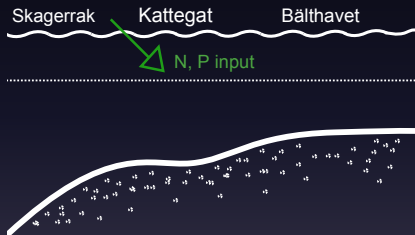
Dynamikken af ilt i de indre danske farvande

- Næringsstof tilførsel
- Organisk stof produceres og synker ned i bundvandet
- Iltforbrug i bundvandet
- Ilt fra atmosfæren
- Ilttransport fra Skagerrak
- Vertikal mixing

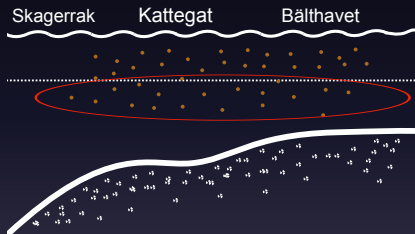

Dynamikken af ilt i de indre danske farvande

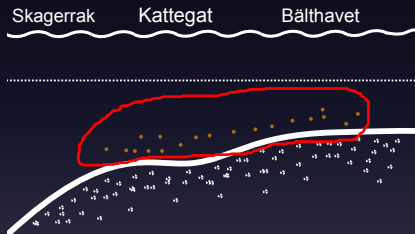
- **Næringsstof tilførsel**
- Organisk stof produceres og synker ned i bundvandet
- Iltforbrug i bundvandet
- Ilt fra atmosfæren
- Ilttransport fra Skagerrak
- Vertikal mixing

Dynamikken af ilt i de indre danske farvande

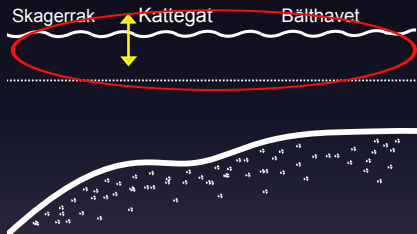
- Næringsstof tilførsel
- **Organisk stof produceres og synker ned i bundvandet**
- Iltforbrug i bundvandet
- Ilt fra atmosfæren
- Ilttransport fra Skagerrak
- Vertikal mixing

Dynamikken af ilt i de indre danske farvande

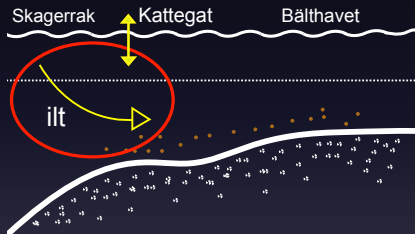
- Næringsstof tilførsel
- Organisk stof produceres og synker ned i bundvandet
- **Iltforbrug i bundvandet**
- Ilt fra atmosfæren
- Ilttransport fra Skagerrak
- Vertikal mixing

Dynamikken af ilt i de indre danske farvande

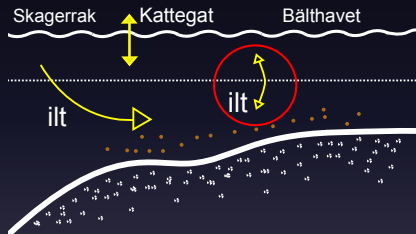
- Næringsstof tilførsel
- Organisk stof produceres og synker ned i bundvandet
- Iltforbrug i bundvandet
- **Ilt fra atmosfæren**
- Ilttransport fra Skagerrak
- Vertikal mixing

Dynamikken af ilt i de indre danske farvande

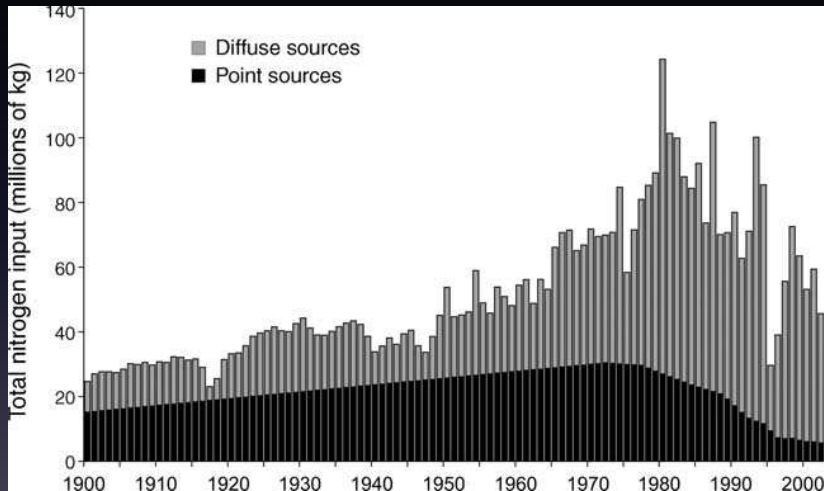
- Næringsstof tilførsel
- Organisk stof produceres og synker ned i bundvandet
- Iltforbrug i bundvandet
- Ilt fra atmosfæren
- **Ilttransport fra Skagerrak**
- Vertikal mixing

Dynamikken af ilt i de indre danske farvande

- Næringsstof tilførsel
- Organisk stof produceres og synker ned i bundvandet
- Iltforbrug i bundvandet
- Ilt fra atmosfæren
- Ilttransport fra Skagerrak
- **Vertikal mixing**

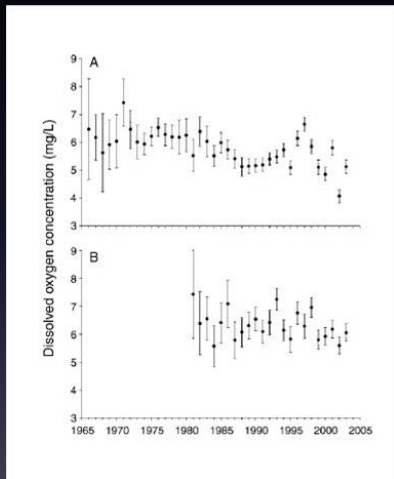
Total tillførsel av kvælstof til de indre danske farvande

Conley et al. 2002, Long-term changes and impacts of hypoxia in Danish Coastal Waters

Iltkoncentration i de indre danske farvande

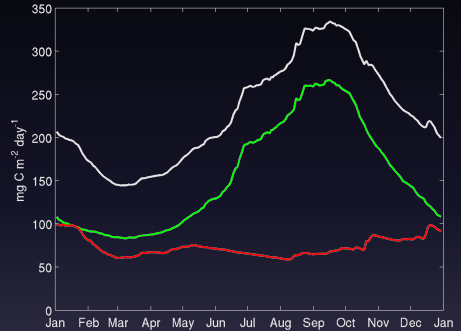
- A: åbent hav
- B: kystnær

Conley et al. 2002, Long-term changes and impacts of hypoxia in Danish Coastal Waters

Iltforbrug i havet

En ekstrem varm sommer giver:

- Høj bundtemperatur og øget iltforbrug
- En lang varmeperiode

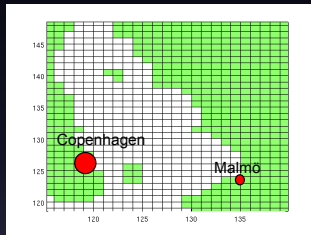
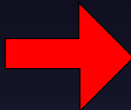
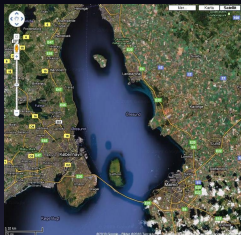
— Iltforbrug i bunden

— Iltforbrug i vandet

— Totalt iltforbrug

Hvad er en model?

Øresund fra satellit og i modellen

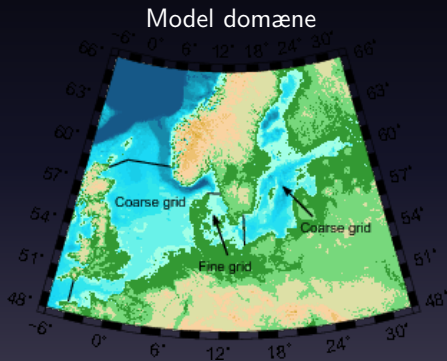

- En model er en forenkling af virkeligheden
- Et redskab for at forklare virkeligheden
- Et supplement til observationer
- Kan gøre eksperimenteren som ikke er mulige i virkeligheden

Beskrivelse af modellen

Fysikmodellen:

Iltmodellen:

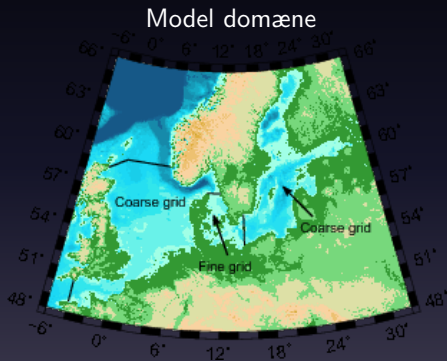

Beskrivelse af modellen

Fysikmodellen:

- 3 dimensionel model over Nordsøen og Østersøen

Iltmodellen:

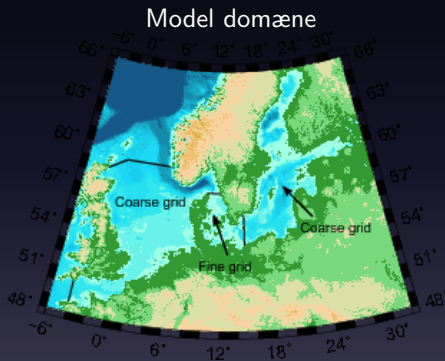

Beskrivelse af modellen

Fysikmodellen:

- 3 dimensionel model over Nordsøen og Østersøen
- Atmosfærisk data fra DMI's vejrmodel

Iltmodellen:

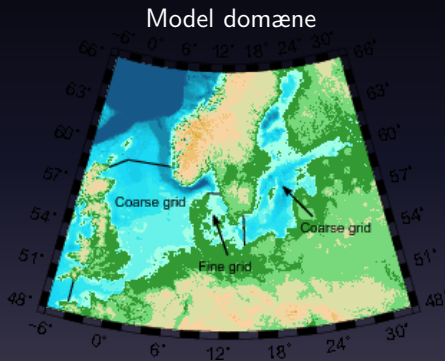

Beskrivelse af modellen

Fysikmodellen:

- 3 dimensionel model over Nordsøen og Østersøen
- Atmosfærisk data fra DMI's vejrmodel
- Udvaskning fra 79 floder

Iltmodellen:

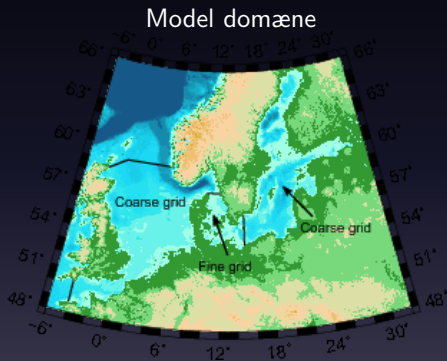
Beskrivelse af modellen

Fysikmodellen:

- 3 dimensionel model over Nordsøen og Østersøen
- Atmosfærisk data fra DMI's vejrmodel
- Udvaskning fra 79 floder

Iltmodellen:

- Temperaturafhængigt iltforbrug

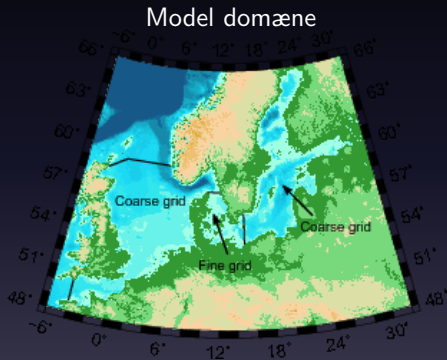
Beskrivelse af modellen

Fysikmodellen:

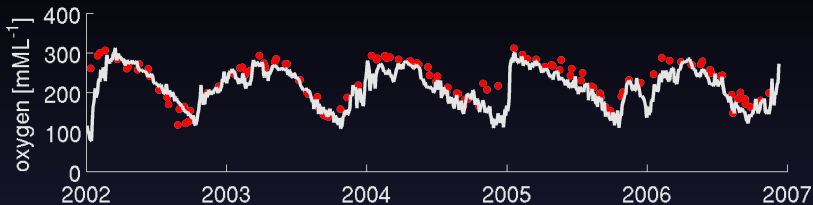
- 3 dimensionel model over Nordsøen og Østersøen
- Atmosfærisk data fra DMI's vejrmodel
- Udvaskning fra 79 floder

Iltmodellen:

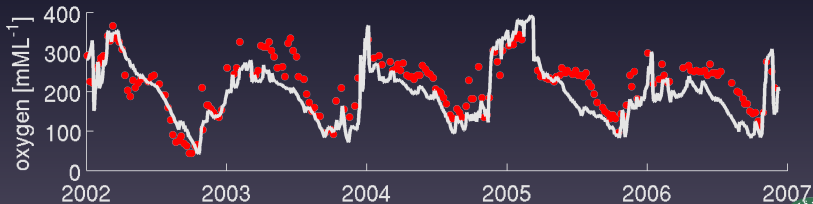
- Temperaturafhængigt iltforbrug
- Ingen årlige variationer i organisk stof

Bundvand i centrale Kattegat

Bundvand i Storebælt

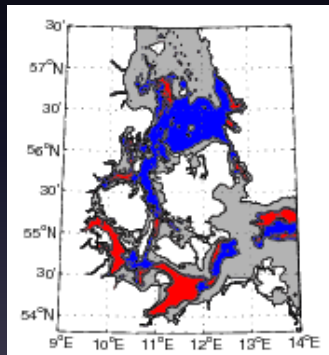
Iltsvind: $O_2 < 4 \text{ mg/l}$

- Visse dyr og vækster er påvirket af den lave iltkoncentrationen
- Dyr udvandrer

Kraftigt iltsvind: $O_2 < 2 \text{ mg/l}$

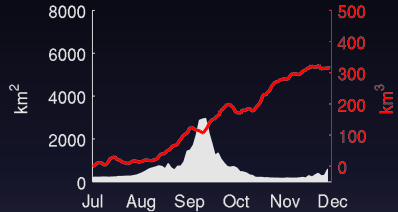
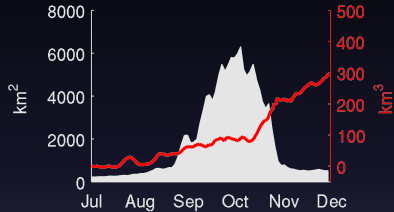
- Økosystem er falde sammen og giftstoffer kan frigøres fra sedimentet

Iltsvind i Oktober 2002

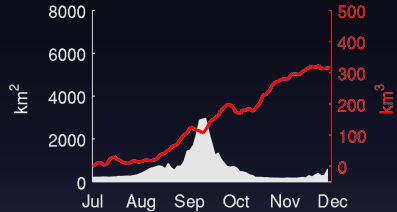
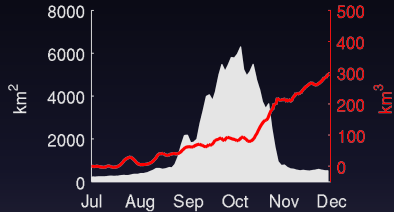

—Animering—

Årlige variationer i iltsvind

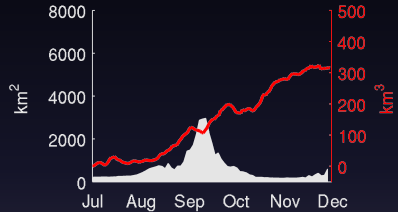
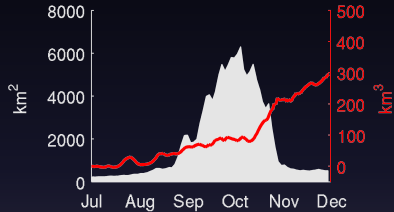
Årlige variationer i iltsvind

Hvorfor er det så meget iltsvind i 2002?

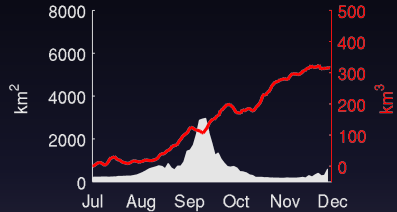
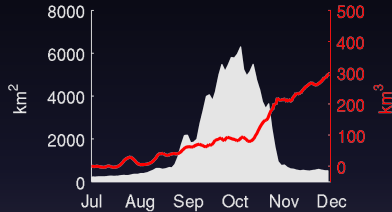
Årlige variationer i iltsvind

Hvorfor er det så meget iltsvind i 2002?

- Vinden i September 2002 var lav

Årlige variationer i iltsvind

Hvorfor er det så meget iltsvind i 2002?

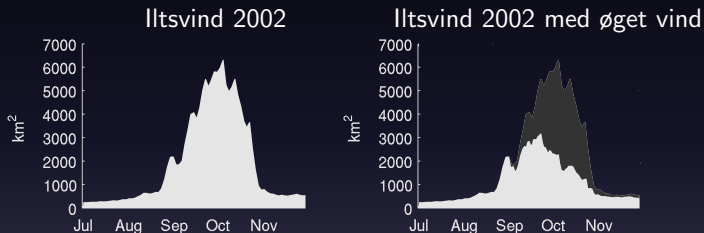
- Vinden i September 2002 var lav
- Transporten av ilt fra Skagerrak var lav

Indflydelse af de fysiske processer på iltsvind

Hvad sker hvis vindstyrken i September 2002 øges till 2004 års niveau?

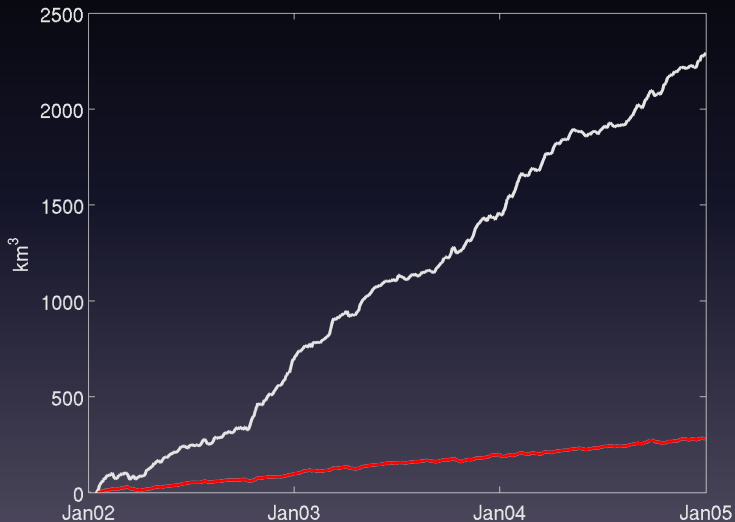
Indflydelse af de fysiske processer på iltsvind

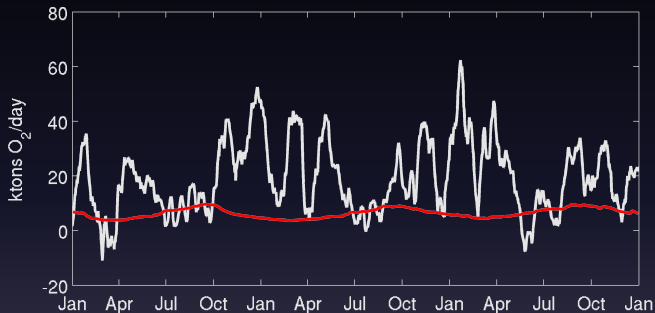
Hvad sker hvis vindstyrken i September 2002 øges till 2004 års niveau?

Indflydelse af de fysiske processer på iltsvind

Indstrømning af bundvand gennem Skagen og **Store Bælt**

Indflydelse af de fysiske processer på iltsvind

— Iltforbrug i Kattegat

— Ilt fra Skagen

'Take-home message'

'Take-home message'

Over kortere tidshorisonter (årlige) kan variationer i de fysiske processer i vid udstrækning forklare de store variationer i iltsvind

'Take-home message'

Over kortere tidshorisonter (årlige) kan variationer i de fysiske processer i vid udstrækning forklare de store variationer i iltsvind

Store variationer i iltforbruget sker vanligvis over længere tidshorisonter (årti) men er vigtige hvis man ska forklare de faldende iltkoncentrationerne under 1900-tallets

Tak for jeres opmærksomhed

